

ДІЛО

Виходять ще-дві рази на тиждень.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринка 19., П. пог.
Кажет пошт. марка 34.726.
Адреса телег.: „Діло-Львів“.
Телеграф. номер 261.
Рукописів редакція не зберігає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . 2/6 К.
чвертьрічно . . . 5/— „
піврічно . . . 10/— „
щорічно . . . 20/— „

у Львові (без доставки):
місячно . . . 1/6 К.
чвертьрічно . . . 3/— „
піврічно . . . 6/— „
щорічно . . . 12/— „

За літню адресу платити ся 50 с.

ЦІНА ПІДПИСАНОМУ
Середня ціна річної підписки на 1 рік, в разі потреби з доставкою поштою 1 К. Подписувачам треба написати і прислати 1 К. на адресу редакції.

Щоб уникнути непорозумінь, просимо писати на адресу редакції у Львові 19 с. на кредитній книжці.

Видас: Видавничі Спілки „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Гнінак.

Львів, 10. цвітня 1917

Після недавніх заяв Бетмана-Гольвега і Черніна про становище кєрманчів осередного союзу до питання мира прочитали ми нині слова російського міністра заграничних справ про те саме питання. Нема сумніву, що заява Мілюкова про війну і мир на кілька найближчих днів, а може й тижнів, дасть політикам і дзєзникам обох воюючих таборів привід і товчок до коментарів, міркувань і виводів — передовсім на найважливішу нині для вгмленого людства тему: чи приносить заява ся, під покровом неспиримирности, схильність Росії до мира, і то швидко, хочби й окремого, мира — чи навпаки, заява Мілюкова розбиває надію на швидкий і окремих мир? Маючи під рукою не дослівний текст заяви Мілюкова, а тільки телеграфічно переданий зміст її, не можемо нині вдаватися у міркування про ватавні в ній політичні натяки і недоговорені дзєльоматичні товкості. Кілька слів присвятимо тільки тому місцю заяви, де говорять ся про справу українську.

Переходячи відомий реєстр домагань, сповнення яких антант хоче „ушасливити“ (очевидно!) світ, теперішній кєрманч російського заграничного уряду розкладає на столі плян „парцеляції“ Австро-Угорщини і в пляні сім рішає також про долю нашої землі і людности, про українську землю Габсбурської монархії. „Українські області — заповідає він — будуть здлучені з нашою (себто російською) Україною“. Таким чином буде здійснене „визвожденє“ австрійської України з-від „німецького панования“.

Протягом несповна вже трьох років сєй війни начитались ми стільки „плянів“ „поділу“ і „визвожденє“, вирошуваних у фантазії всляких політиків одного і другого табору, що був і для нас час звичитися приймати сі „пляни“ з добре їх авторами заслууженою усмішкою скептицизму. Бодай доса для окованого здійсненєя таких плянів були в їх авторів — руки за короткі. Чи з пляном п. Мілюкова буде инакше? Що крєв ще за собою шастє вогнєя, яке також має „щось до сказанєя“ в таких справах? Поділ від Горлиць до Букарешту і Тоболья чєйже не багато мали в собі моментів, які у правняли би російських імперіалїстїв до надїрно категоричних пророковань рожєвої будучности російського оружєя? А без такої категоричної, фактами переконуючої певности—заяви а Іа Мілюков виглядають майже на bluff.

Властиво кажучи, ліберальний російський міністер змістом своєї заяви доказав, що ліберальна Росія в області заграничної політики переймає повний спадок, поданих Росією царською. Поступ — з нашого національного становища признаємо, дуже відрадний — бачимо тільки в тім, що самовладна Росія із Сазононим „визволяла“ австрійських „Росіян“, себто неіснуюче плємя, а ліберальна Росія з Мілюковим уже бачить українську землю і українську народність — у себе, в Росії, і в Австрії. Одне як-

раз на сім тощі ставовище царської Росії було льгично сильніше від становища Росії вільної. Царська Росія бралась висвободжувати австрійських „Росіян“, себто гурт москвофілів, які такого висвободженєя від неї просили. Але висвободжувати австрійських Українцїв? Від кого? Від Німцїв? Адже Німцї в Галичинї не панують. Ми в ліберальній Росії такого висвободженєя не просили і не просимо. А до австрійських Поляків, котрі панують в Галичинї, Мілюков звертаєть ся з коментїентами, любовними освідченнями і обїцїнками ще без порівнанєя гарячішими ніж до мешкаюцїв „українських областей!“ Ні, серед таких відносин—Мілюкова „українське визволенє“ небудоване на фундаментах що-найменше дуже хитких з погляду військового, національно-політичного і морального.

Не багато помїг-би Мілюкову навіть відкїяк на однудушне українське стано-

вище до справ відокремленєя Галичини. Що-б там і писали кожного дня польські дзєзники, а ми все таки не можемо погодити ся з думкою, щоб у збогаченій воєнними досїдами Монархії мав однудушний голос цілого українського народу остатись без рішаючого впливу на безосередно нас обходячі правно-полїтичні реформи і перебудови. Маючі все те на увазі, українська суспільність Монархії — поперек плєням „визвожденєя“ стоїть на твердій вірі в свою національну будучність при осередних державах, котрі нас вжють із Заходом, і в свою національну свободу в українським коронним краю Австрії.

Не доконались доси ніякі рішаючі події, які могли-би захитати з нас сею вірою. Чєслитись з сям повинні також кєрманчї ліберальної Росії, на скільки вони — спрадї ліберальні.

Фонд ім. Митрополита Андрея г-р. Шептицького для українських сиріт.

Весною ластівкою припинила до нас радісна звістка, що вертає з неволі до своєї столиці Київя Церква, Галицький Митрополит, чїнний український Громаднина, д-р Андрїй граф Шептицький.

Стояв він, як добрий пастир, на сторожі своєї Церкви в часі ворожого наїзду. Криїв душі свого духовного стада в хаїлах тривоги і не стратив віри в будучину. Вливав в душі українського громадянства надїю на красшу долю і не похитнув ся у своїх пересвідченєях.

За се високе почутє свого пастирського і народного достоїнства опинив ся він у царській тюрмі.

Нинї Митрополит на волї, а незвомом заветає між нами, на рідній землі і архієпископською рукою поблагословить свій нарід.

Чии привитаємо Київя нашої Церкви?

Принесемо в принїті ширю любов для його особи, глибоку пошану для його працї, для його посятї і для тяжких днів мучничого життя, введеного в неволі.

Але сего ва мало! На нас тяжить обовязок, пошанувати Київя Церкви даром найякнішим його серцю. Він був щедрим батьком і опікуном української дитини, оснував і удержував для неї школи, вивиноував захоронки та оселї, виводив в люди своїми засобами українські сироти.

За дари серця — відплатимо серцем!

В хвилі, коли на нашій землі вирости десяткі тисяч могил, коли нашою кровю орешеюно далекі, чужї краї, коли тисячі бездомних сиріт тиняють ся і блукають по зруйнованих оселях, на нас лежить обовязок утворити велику, всенародну інституцію для українських сиріт, в честь Того, що на сім поли добродїйности присвічував нам великоднимим приміром.

Недоля прибрала такі розміри, що за махо тут десяткі і соткі тисяч корон, Український нарід музит зложити найменше мільон корон і то можливо в короткім часї, та передати його, як вічний фонд в руки Митрополита г-р. Андрея Шептицького.

За серце — відплатимо серцем!

Отрим сльози воєнним сиротам, яких батьки упали в бою, а побіч них тим дітям, яким події останних літ видєрли тепле серце отця і матери та крївлю нах головою.

Хоча тяжкі часи, хоча багато сєд та осель увало жертвою огню, хоча тисячі родли зруй-

новані, то все ж таки віримо в живучість нашого народу і тому відкликємо ся до нього.

Нехай не буде ні одної озиниці серед мушци і жіночтва, серед селянства, міщанства, та освіченєях духовних і світських верств, яка би не докинула своєї лепти на сю велику ціль.

Для постійного збиранєя складок просимо заявати безпроволочно по селах і містах комітєти, а призираних жертви пересилати під адресою: Товариство „Дністер“, вкладкова книжочка ч. 10.000.

Нехай-же кожний складає свій даток для українських сиріт, в імя української ідеї, для культурного розвитку нашої землі, для пошани князя нашої Церкви!

А відкликємо ся не тільки до тих, що остали дома, але і до тих, що по стрільцьких ровах стоять на сторожі наших народних придбань і нашої долї в будуччині!

Діло, до якого звисаємо український нарід, є великої ваги і достойно імени Митрополита Андрея Шептицького.

Нехай-же воно довершити ся скоро і шасляво, Богу на славу, а Україні на пожиток!

У Львові, дня 9. цвітня 1917 року.

Почесна Президія:

Олександр Барвінський, о. Андрей Білецький, д-р Мих. Волошин, д-р Кость Левницький, Евгєній Макарюшков, д-р Евгєн Олесницький, Юліян Романчук, Михайло Стефанієвський, д-р Стефан Федак, о. Іван Чапельський, Лев Шехович.

Комітєт:

Блянка Баранова, д-р Стефан Баран, Наталка Барвінська, Ольга Бачинська, д-р Володимир Бачинський, Евгєній Вергановська, д-р Теодозий Вовєвідка, д-р Евгєн Гвоздецький, Евгєній Гриньовська, о. Юліян Дзерович, Йосиф Доманьник, Йосиф Дрималик, Ольга Корінцева, о. Теодозий Лежогубський, о. Василь Лициняк, Зєнон Лукавєцький, д-р Остап Макарюшка, Володимир Масляк, Софія Олесницька, Михайло Павлицьак, о. Ілярій Паньківський, д-р Володимир Пежанський, д-р Володимир Рєвюк, Емїлія Стернюкова, д-р Кирило Студинський, Марія Федасова, Мірон Федусєвич, Яків Яцєвич.

